

Resan upp till himlen

Berättelse

Det var kvällen den 10 december 1909, på Grand Hôtel i Stockholm. I den stora festsalen satt hundratals fina gäster vid långa bord. Det var Nobelfest. Tidigare samma dag hade Selma Lagerlöf tagit emot Nobelpriset i litteratur. Hon var den första kvinnan i hela världen som fick det priset. Hon var 51 år gammal.

Nu var det dags för Selma att hålla sitt tal. Hon var en blyg person och tyckte inte om att stå i centrum. Men i stället för att tacka och prata om sig själv började hon berätta en saga.

I sagan satt Selma på ett tåg på väg till Stockholm. Hon tänkte på allt hon var skyldig andra människor. Då bestämde hon sig för att resa upp till himlen för att be sin pappa om råd. Hennes pappa var död sedan många år, men i berättelsen levde han. Han satt i en gungstol i en vacker trädgård, full av sol, blommor och fåglar.

Selma sa till sin pappa: "Jag har en stor skuld, och jag vet inte hur jag ska betala tillbaka." Hon räknade upp alla som hade hjälpt henne: människorna i Värmland som berättat sagor för henne, alla författare hon hade läst, sina lärare, och alla läsare runt om i världen. Men pappan löste inte problemet åt henne. Han blev bara glad och stolt över sin dotter.

Med den enkla sagan tackade Selma alla på en gång. Gästerna blev rörda. Talet visade att en blyg kvinna från en gård i Värmland nu stod högst upp i litteraturens värld – men ändå inte hade glömt var hon kom ifrån.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en festsal	ett stort rum för fester
att hålla ett tal	att prata inför många människor
blyg	rädd eller obekvämt att stå inför andra
stå i centrum	vara den alla tittar på
en saga	en berättelse som inte är sann
skyldig	när man är skyldig någon tack eller pengar
ett råd	ett tips om vad man ska göra
en gungstol	en stol som man kan gunga i
en skuld	det man är skyldig någon
att räkna upp	att säga sak efter sak i en lista
rörd	påverkad i hjärtat, nära att gråta av en fin känsla

Läsförståelsefrågor

---

1. Var hölls Nobelfesten?
  1. på Mårbacka i Värmland
  2. på Grand Hôtel i Stockholm
  3. på en skola i Landskrona
2. Vad gjorde Selma i stället för att tacka och prata om sig själv?
  1. Hon berättade en saga.
  2. Hon sjöng en sång.
  3. Hon läste ur en bok.
3. Vart reste Selma i sin saga?
  1. tillbaka till Värmland
  2. upp till himlen
  3. till Tyskland
4. Vad bad Selma sin pappa om?
  1. pengar
  2. ett råd om hur hon skulle betala sin skuld
  3. en ny bok
5. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
  1. Selma var den första kvinnan i världen som fick Nobelpriset i litteratur.
  2. Selmas pappa löste hennes problem i sagan.
  3. Selma var nervös för att hennes tal skulle bli för långt.
6. Vad menade Selma med sin "skuld"? Förklara kort. (öppen fråga)
7. Varför tror du att gästerna blev rörda av talet? (inferens)

Facit

1. på Grand Hôtel i Stockholm
1. Hon berättade en saga.
1. upp till himlen
1. ett råd om hur hon skulle betala sin skuld
1. ja b) nej (han löste inte problemet, han blev bara glad och stolt) c) det står inte i texten
- Exempel på svar: Hon menade inte pengar, utan att hon var tacksam mot alla som hade hjälpt henne – sagoberättarna i Värmland, författarna hon läst, sina lärare och sina läsare.
- Exempel på svar: Talet var enkelt och ärligt, och det visade att en blyg kvinna kände tacksamhet och kärlek till sin döda pappa och till alla andra. Det var personligt i stället för stort och högtidligt.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten zoomar in en enda kväll och kompletterar biografien, som mest nämner att priset gavs. Tema: tacksamhet och ödmjukhet. Bra för att öva preteritum (satt, berättade, reste) och tidsord (tidigare, då, nu). Be gärna deltagarna berätta om en person de skulle vilja tacka.

Diskussionsfrågor

- Selma kände sig “skyldig” alla som hade hjälpt henne. Vem skulle du vilja tacka i ditt liv?
- Selma var blyg men höll ändå ett tal inför hundratals personer. Har du gjort något svårt fast du var nervös?
- Varför kan en enkel berättelse ibland säga mer än en lång tacklista?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en person som har hjälpt dig mycket. Vad gjorde personen, och hur vill du tacka?

Källor och faktagranskning

- Selma Lagerlöf – Wikipedia (svenska): https://sv.wikipedia.org/wiki/Selma_Lagerlöf
- Selma Lagerlöf – Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (skbl.se): <https://skbl.se/sv/artikel/SelmaLagerlof>
- Selma O L Lagerlöf – Svenskt Biografiskt Lexikon (Riksarkivet): <https://sok.riksarkivet.se/sbl/Presentation.aspx?id=10922>
- Selma Lagerlöf – Litteraturbanken: <https://litteraturbanken.se/red/forfattare/LagerlofS/presentation/>
- Nelly Sachs – Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Nelly_Sachs

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Selma Ottilia Lovisa Lagerlöf föddes 20 november 1858 på gården Mårbacka i Östra Ämtervik, Värmland, och dog där 16 mars 1940. Hon hade en skada i höften sedan barndomen och rörde sig med hälta. Hon utbildade sig till lärare i Stockholm (1882–1885) och arbetade som lärarinna i Landskrona 1885–1895. Debutromanen “Gösta Berlings saga” kom 1891. “Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige” (1906–1907) skrevs ursprungligen som en läsebok i geografi för skolan. Hon fick Nobelpriset i litteratur 1909 (första kvinnan) och valdes in i Svenska Akademien 1914 (första kvinnan). Med Nobelpengarna köpte hon tillbaka Mårbacka. Strax före sin död hjälpte hon den judiska författaren Nelly Sachs och hennes mor att fly från Nazityskland till Sverige 1940. Mindre osäkerhet: den exakta medicinska

orsaken till hennes barndomsförslamning beskrivs olika i olika källor; här anges enbart att hon hade en höftskada och hälta, vilket källorna är överens om.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.